

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Străinu Natalia”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital străin „Maybemayr” societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii Individuale „Străinu Natalia” cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016, prin care a fost respinsă cererea Întreprinderii Individuale „Străinu Natalia” cu privire la repunerea în termenul de apel și a fost restituit apelul declarat de către Întreprinderea Individuală „Străinu Natalia”,

c o n s t a t ă:

La data de 04 noiembrie 2015, ÎCS „Maybemayr” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Străinu Natalia” cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 29 ianuarie 2015, a încheiat cu ÎI „Străinu Natalia” contractul de vânzare-cumpărare nr.1 potrivit căruia pârîta s-a obligat să producă și să livreze cherestea tivită, specia salcîm, în volum de 35 m³ pe lună la prețul de 3 500 lei, iar ea să primească și să achite marfa.

Menționează că, potrivit pct.2 al contractului, ÎCS „Maybemayr” SRL a achitat pârîtei un avans în sumă de 2 500 lei, iar restul sumei urma a fi achitat la momentul recepționării producției lemnoase.

Susține că, ÎCS „Maybemayr” SRL și-a executat în mod corespunzător obligațiile contractuale, transferînd la data de 11 martie 2015 pe contul pârîtei suma de 40 000 lei, iar pârîta întîrzia cu producerea și livrarea mărfii, invocînd lipsa mijloacelor financiare, livrînd abia la 28 mai 2015, marfă în sumă de 39 663 lei.

Afirmă că, a achitat pârîtei suma de 65 000 lei pentru marfa solicitată, însă pârîta a livrat marfă numai în sumă de 39 663 lei, acumulînd o datorie în sumă de 25 337 lei pe care o deține ilegal.

Menționează că, potrivit contractului, s-a stipulat că pentru întîrzierea obligațiilor pecuniare, pârîta urmează să achite amendă în mărime de 26 109 lei acumulată în perioada 07 martie 2015 - 02 septembrie 2015.

Solicită rezilierea contractului de vânzare-cumpărare nr.1 din 29 ianuarie 2015, încasarea din contul ÎI „Străinu Natalia” în beneficiul ÎCS „Maybemayr” SRL a sumei de 25 337 lei, cu titlu de datorie a sumei de 26 109 lei, cu titlu de penalitate și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 01 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă, a fost reziliat contractul de vânzare-cumpărare nr.1 din 29 ianuarie 2015, a fost încasată de la ÎI „Străinu Natalia” în beneficiul ÎCS „Maybemayr” SRL suma de 25 337 lei, cu titlu de datorie, suma de 26 109 lei, cu titlu de penalitate și cheltuielile de judecată compuse din 400 lei, cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 1544 lei, cu titlu de taxa de stat, iar în total suma de 53 390 lei.

La data de 28 iunie 2016, ÎI „Străinu Natalia” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

Admiterii cererii de apel spre examinare a fost stabilită pentru ședința de judecată la data de 26 iulie 2016.

La data de 26 iulie 2016, ÎI „Străinu Natalia”, în ședința instanței de apel, nu s-a prezentat, dar a depus în cancelaria Curții de Apel Bălți la 21 iulie 2016 cerer, prin care a solicitat instanței de apel amânarea ședinței de judecată pe motiv că, urmează să se prezinte în mun. Chișonău la o consultație la medic cu copilul minor în vârstă de 3 ani.

Reprezentantul intimatului ÎCS „Maybemayr” SRL, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii de amânare ca neîntemeiată și neprobată și restituirea apelului declarat de către ÎI „Străinu Natalia” ca fiind tardiv.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016 a fost respinsă cererea de amânare a ședinței de judecată, a fost respinsă repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit ca tardiv apelul declarat de către ÎI „Străinu Natalia”.

La data de 17 august 2016, ÎI „Străinu Natalia” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a luat în considerație că hotărârea primei instanțe nu i-a fost înmînată, iar ea s-a aflat peste hotarele țării, astfel, fiind în imposibilitate de a depune apelul în termen, de existența unei asemenea cereri de chemare în judecată nu a cunoscut.

Susține că, despre existența hotărârii Judecătoriei Soroca din 01 decembrie 2015 a aflat abia la data de 24 iunie 2016 de la executorul judecătoresc Valentina Anghel.

Invocă că, în perioada noiembrie 2015 – ianuarie 2016, a fost plecată peste hotarele Republicii Moldova, fapt confirmat prin extrasul Sistemului Informațional integrat al Poliției de Frontieră.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, recursul declarat la data de 17 august 2016 a fost depus în termen, or, din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel a expediat la data de 02 august 2016 în adresa recurentei copia încheierii (f.d.53) și a fost recepționată de către recurentă la data de 05 august 2016, potrivit avizului de recepție (f.d.55).

La 19 august 2016, în adresa intimatului ÎCS „Maybemayr” SRL a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către ÎI „Străinu Natalia” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin hotărârea Judecătorei Soroca din 01 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă, a fost reziliat contractul de vânzare-cumpărare nr.1 din 29 ianuarie 2015, a fost încasată din contul ÎI „Străinu Natalia” în beneficiul ÎCS „Maybemayr” SRL suma de 25 337 lei, cu titlu de datorie, suma de 26 109 lei, cu titlu de penalitate, cheltuielile de judecată compuse din 400 lei, cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 1544, lei cu titlu de taxa de stat, iar în total suma de 53 390 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 28 iunie 2016, ÎI „Străinu Natalia” a declarat apel nemotivat, solicitând repunerea în termen și admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

Instanța de apel, prin încheierea din 26 iulie 2016, a respins cererea ÎI „Străinu Natalia” cu privire la repunerea în termenul de apel și a restituit apelul declarat de către ÎI „Străinu Natalia”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, la emiterea încheierii, a determinat corect circumstanțele cauzei și a aplicat just normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului precum, procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 01 decembrie 2015 se atestă că, ÎI „Străinu Natalia” nu a participat la pronunțarea dispozitivului hotărârii, însă a fost legal citată pentru ședința dată fapt confirmat prin avizul de recepție a citației, anexate la actele cauzei (f.d.25).

Tot, din materialele dosarului și, anume, extrasul din Sistemul informațional integrat prezentat de către Departamentul Poliției de Frontieră, rezultă cu certitudine

că, în perioada enunțată recurenta s-a aflat peste hotarele țării, însă avizul de recepție a citației pentru ședința de judecată din 01 decembrie 2015, în cadrul căreia s-a pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe, a fost recepționat, fapt confirmat prin semnătura aplicată la rubrica destinatar, Străinu la 19 noiembrie 2015.

În conformitate cu art.103 alin (2) CPC, în citație și înștiințare, participanților la proces li se propune să prezinte probele de care dispun referitor la pricină, se face somația despre consecințele neprezentării unor astfel de probe și ale neprezentării în instanță, despre obligativitatea de a comunica instanței motivele neprezentării, precum și despre obligativitatea persoanei care a primit citația sau înștiințarea în locul destinatarului absent de a o înmîna acestuia de îndată ce va fi posibil.

Totodată, în conformitate cu art. 105 alin. (6) CPC, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmîneze citația sau înștiințarea o va înmîna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmîneze destinatarului cât mai curînd posibil.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui, iar în conformitate cu art. 112 alin. (2) CPC, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Raportând normele de drept enunțate la caz, se reține că, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la data de 01 decembrie 2015, astfel, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 02 decembrie 2015, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 31 decembrie 2015.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Contrar normelor de drept enunțate, în speță, se constată că, ÎI „Străinu Natalia” a declarat apel la data de 28 iunie 2016, adică cu depășirea termenului de 30 zile prevăzut de lege, solicitând repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Astfel, instanța de recurs reiterează că, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

În acest context, nu poate fi reținut argumentul ÎI „Străinu Natalia” drept motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a apelului precum că, nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii și nu a primit nici dispozitivul hotărârii primei instanțe și nici hotărârea motivată a acesteia. Or, recurenta a avut posibilitate reală de

a se conforma normelor procedurale și de a depune în termen apelul, însă, cu toate acestea, cererea de apel a depus-o la data de 28 iunie 2016.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, ÎI „Străinu Natalia” urma să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a respins cererea ÎI „Străinu Natalia” cu privire la repunerea în termenul de apel și a restituit apelul declarat de către ÎI „Străinu Natalia”.

Instanța de recurs accentuează că, soluția adoptată de către instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună-credință și asumarea unui rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Străinu Natalia”.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital străin „Maybemayr” societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii Individuale „Străinu Natalia” cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic